

**Plenul Colegiului Disciplinar
pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii**

H O T Ă R Ă R E

cu privire la contestația împotriva Hotărârii nr. 130/9 din 09 august 2024 a Completului de
examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar, emisă în privința acțiunilor
judecătorului Lilia Țurcan de la Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni.

22 aprilie 2025
nr. 14/3

mun. Chișinău

**Plenul Colegiului Disciplinar pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, în
componența:**

Președintele ședinței:

Membrii:

Lucia Bagrin

Valentina Stratulat

Lilia Potînga

Vladislav Schibin

Sergiu Beșliu

examinând în ședință publică contestația depusă de avocata Oxana Ivanov împotriva
Hotărârii nr. 130/9 din 09 august 2024 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al
Colegiului disciplinar, emisă în privința acțiunilor judecătorului Lilia Țurcan de la Judecătoria
Edineț, sediul Dondușeni,

C O N S T A T Ă :

ARGUMENTELE SESIZĂRII AVOCATEI OXANA IVANOV:

1. La 31 mai 2024, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției judiciare a
parvenit sesizarea depusă de avocata Oxana Ivanov privind solicitarea tragerii la răspundere
disciplinară a judecătoarei Lilia Țurcan din cadrul Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, în
temeiul art. 4 al. (1) lit. i) și k) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor
(nr.178 din 25.07.2014) precum că ar fi comis abateri disciplinare la examinarea cererii
condamnatului Barbos Iurii privind amânarea executării pedepsei, în temeiul art. 96 Cod Penal.

În motivarea sesizării, autoarea a indicat că, la data de 07.05.2024, orele 10.00, la
Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni s-a examinat cauza penală privind învinuirea lui Ixari Igor,
unde în cadrul ședinței, judecătorul Lilia Țurcan, a manifestat o atitudine nedemnă față de
avocata învinuitului Oxana Ivanov, manifestată prin aroganță și nemulțumirea „alegerii
avocatului din Chișinău”, de către învinuit, intervenind o situație tensionată la data numirii
ședinței de judecată, urmată de amenințări și afirmații discriminatorii cum ar fi „ - am să vă arăt
eu vouă; - da tare mi-a trebuit mie în dosarul acesta avocat din Chișinău; - nu mă interesează, se
stabilește ședința de judecată și atât, ulterior în coridorul judecătoriei, judecătoare în prezența
clientului său și al fiului său, a comunicat ”luați și vă liniștiți avocatul vostru că să nu m-i frece
ea mințile că am să va arăt eu vouă”.

De asemenea, deși instanța de judecată, pentru data de 07.05.2024, urma să examineze și
demersul procurorului, judecătorul Lilia Țurcan, după finisarea audierii martorilor, a stabilit o
altă ședință pentru data de 06.06.2024, orele 10.00, apoi a ieșit din sala de ședințe, după
închiderea ședinței de judecată.

Ulterior, procurorul i-a comunicat grefierii că nu s-a examinat demersul, grefiera a plecat
spre biroul judecătoarei, iar după ieșirea părților din sala de judecată, judecătoarea, Lilia Țurcan
a revenit spre sala de ședință, întâlnind avocata deja pe holul judecătoriei, în glas tare a spus,
”întorceți-vă înapoi, că nu am examinat demersul” și că ea a fost după dosar să-l ia din birou,
avocata a plecat, deoarece instanța urma să stabilească o altă ședință așa cum prevede procedura
penală cu citarea părților și ulterior examinarea demersului, învinuitul fiind reîntors în sala de

judecată și examinând demersul nominalizat în lipsa părții apărării, cu un alt avocat în care învinuitul nu a avut încredere și nici instanța nu a verificat dacă învinuitul are sau nu încredere în instanța de judecată sau avocat, pentru a fi examinat demersul procurorului privind prelungirea controlului judiciar.

A menționat, că pe cauza dată mai există un avocat din mun. Chișinău, care reprezintă interesele părții vătămate pe dosar, însă la el instanța de judecată nu a avut nici o pretenție și faptul, că anterior pentru data numită de către instanța de judecată domnia sa nu a putut, nu a deranjat-o pe magistrată, însă când a comunicat ea, că pe data de 06.06.2024, nu este în posibilitate de a se prezenta deoarece, deja are alte ședințe de judecată stabilite anterior, a fost deranjant.

Consideră că, se evidențiază prezența anumitor abateri de ordin deontologic și etic în comportamentul judecătorului Lilia Țurcan, care a ridicat vocea față de avocat și față de partea în proces inculpatul Igor Ixari, discutând cu ultimul de parcă deja este condamnat, manifestând astfel o atitudine lipsită de calm și răbdare, prin care nu s-au respectat normele de etică și regulile de conduită în cadrul ședinței de judecată, dând dovadă de o atitudine nedemnă.

Prin atitudine nedemnă a unui judecător se înțelege orice manifestare contrară cerințelor de conduită impuse de legile și regulamentele care reglementează activitatea judecătorilor. Una din obligațiile judecătorului este de a face totul corect și a „se abține de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lui” (art. 15 alin. (1) lit. d) din Legea nr.544/1995).

Norme similare pot fi găsite și în unele acte internaționale, cum ar fi: Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară care prevede că, „în tot ceea ce face, judecătorul va evita orice atitudine necorespunzătoare sau impresia unei atitudini necorespunzătoare” (norma 4.1.); Avizul nr.3 (2003) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni de asemenea prevede că judecătorii, atâta timp cât se ocupă de un caz sau li se poate cere acest lucru, nu trebuie să facă în mod conștient nicio observație care ar putea sugera în mod rezonabil vreun grad de hotărâre prealabilă în rezolvarea disputei sau care ar putea influența corectitudinea lucrărilor. Trebuie să dea dovadă de respectul datorat tuturor persoanelor, fără a face distincții bazate pe motive ilegale sau incompatibile cu îndeplinirea corectă a funcțiilor lor. Judecătorii trebuie de asemenea să-și îndeplinească funcțiile cu respectul cuvenit principiului tratamentului egal al părților, evitând ideile preconcepționale sau discriminările, păstrând echilibrul între părți și asigurându-se că fiecare este audiată în mod corect (pct.23 și pct.24).

Pot fi considerate atitudini nedemne și exprimarea unor păreri ofensatoare cu privire la disponibilitatea avocatului de a participa la ședințele de judecată stabilite de către instanța de judecată unilateral, folosirea unui ton ridicat, ostil, autoritar în adresa participanților la proces, adresarea către părți „de ce vă trebuie avocat din Chișinău”, etc.

Prin urmare, comportamentul unui judecător față de avocați, etc., concretizat prin afirmații, expresii jignitoare, folosirea unui ton neadecvat, iritant și nervos, tratarea diferențiat a avocaților din procesul de judecată, poate fi apreciat ca incompatibil cu onoarea și demnitatea de judecător.

Conform prevederilor art. 3 al Legii nr. 178 din 25.07.2014 judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta lege, încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art. 4.

Constituie abatere disciplinară conform prevederilor art. 4 al Legii sus citate (...) i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției cît și k) atitudinea nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane.

În speță, consideră că, judecătorul Lilia Țurcan cu intenție a întreprins acțiuni care au încălcat prevederile art. 17, 66, 69, 293, 294 ale Codului de procedură penală, ducând la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei. Or, art. 17 din CPP asigură dreptul la apărare, iar art. 66 coroborat cu art. 69 CPP asigură drepturile învinuitului, care pe întreg procesul penal este asistat de un avocat ales sau din oficiu.

Dreptul la apărare constă în totalitatea prerogativelor, facultăților și posibilităților de care,

potrivit legii, dispun justițiabilii pentru a-și apăra interesele. Astfel, potrivit art. 26 din Constituție în coroborare cu art. 17 CPP, cu constatările relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 72 din 23.12.1999, dreptul la apărare face parte din categoria drepturilor fundamentale și este garantat prin legea supremă și respectiv se impune a fi respectat.

Consideră că, tratarea discriminatorie a avocatului, cât și a învinutului a afectat în mod iremediabil dreptul la apărare al inculpatului, încălcându-se art. 6 paragraful 3 lit.c) coroborat cu art. 6 paragraf 1 din Convenție și deoarece în acest sens apărarea nu are pârgii de a „lupta” cu partea opusă, o eventuală confruntare este defavorabilă pentru că nu există o „egalitate de arme”, anume din cauza ignorării prevederilor legale, a garanțiilor contra abuzurilor, ca component ale procesului echitabil.

Autoarea sesizării a solicitat inițierea anchetei disciplinare în privința judecătorului Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni Lilia Țurcan, care prin acțiunile sale a manifestat o atitudine nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției față de avocat, cât și față alte persoane.

POZIȚIA INSPECȚIEI JUDICIARE:

2. Prin Decizia Inspecției Judiciare nr. 573s-732 p/m din 25 iunie 2024 s-a respins ca neîntemeiată sesizarea înaintată de avocata Ivanov Oxana pe motiv că faptele expuse nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare pretinse pentru angajarea răspunderii disciplinare a judecătorului Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni Țurcan Lilia conform prevederilor art.4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

POZIȚIA COMPLETULUI DE EXAMINARE A CONTESTAȚIILOR NR. 2 AL COLEGIULUI DISCIPLINAR

3. Prin Hotărârea nr. 130/9 din 09 august 2024 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar a fost respinsă contestația depusă de avocata Oxana Ivanov împotriva Deciziei Inspecției Judiciare nr.573s-732 p/m din 25 iunie 2024, ca neîntemeiată.

În motivarea hotărârii, Completul de examinare a contestațiilor a reținut că, în acțiunile/inacțiunile magistratelor vizate, nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare invocate, nu s-a confirmat latura obiectivă și subiectivă a abaterii disciplinare invocate în contestație de atitudine nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției față de avocați, alte persoane și nici caracterul intenționat sau neglijența gravă în acțiunile judecătorului nu au fost constatate.

ARGUMENTELE CONTESTAȚIEI:

4. La 04 noiembrie 2024 avocata Ivanov Oxana a depus o contestație împotriva Hotărârii nr. 130/9 din 09 august 2024 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar.

În susținerea contestației a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în sesizare. A insistat asupra încălcării disciplinare admise de către judecătorul Țurcan Lilia, iar hotărârea Completului ca fiind una vădit neîntemeiată și părtinitoare, cu interpretarea eronată a normelor de drept material, procedural și neglijarea probelor importante pentru soluționarea justă și obiectivă a plîngerii. A invocat, că nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fapt ce a generat concluzii greșite.

5. Judecătoarea Lilia Țurcan de la Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, nu a depus explicații la contestația avocatei Oxana Ivanov, fiind luate în considerație explicațiile depuse anterior la sesizare formulată de către petiționară.

APRECIEREA PLENULUI COLEGIULUI DISCIPLINAR:

6. Examinând contestația și materialele cauzei, în limitele controlului de legalitate, Plenul Colegiului Disciplinar consideră că, contestația depusă de avocata Oxana Ivanov urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, cu menținerea fără modificări a Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 130/9 din 09 august 2024, emisă în privința

acțiunilor judecătorei Lilia Țurcan de la Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, reieșind din următoarele considerente.

7. Prin dispoziția alin. (3) art. 29 Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, hotărârea privind admiterea contestației este obligatorie pentru inspecția judiciară, care urmează să efectueze cercetarea disciplinară în conformitate cu art.23. Hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării *poate fi contestată la colegiul disciplinar*.

Procedura de examinare a contestațiilor împotriva hotărârilor completelor de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării, nu este stabilită prin Legea nr. 178/2014, astfel contestația va fi examinată în conformitate cu procedura stabilită pentru examinarea contestațiilor de către completul de contestații.

Conform prevederilor art. 28 din Legea nr. 178/2014:

(1) Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. *Procedura în fața completelor de contestație este scrisă.*

(2) La necesitate, membrii completelor de contestație pot solicita inspecției judiciare efectuarea unor verificări suplimentare și/sau colectarea unor documente sau probe noi.

(3) Completele de contestație decid:

a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare;

b) respingerea contestației ca neîntemeiată sau tardivă.

(4) În cazul prevăzut la alin. (3) lit. a), cauza restituită inspecției judiciare se repartizează pentru verificări suplimentare altui inspector-judecător.

Plenul Colegiului Disciplinar relevă că, în procedura de examinare a unei contestații depuse împotriva *hotărârii Completului de contestații prin care a fost respinsă contestația împotriva deciziei inspectorului-judecător*, competența Plenului Colegiului Disciplinar constă în verificarea legalității unei hotărâri care nu are ca obiect de examinare o abatere disciplinară determinată și încadrată în prevederile art. 4 din Legea nr. 178/2014. Plenul, care în această procedură deține statut de instanță *quasi-judiciară*, având competența de a respinge contestația ca neîntemeiată, inadmisibilă, tardivă sau de a o admite cu restituirea către inspectorul-judecător pentru efectuarea cercetării suplimentare (*art. 28 din Legea nr. 178/2014 în vigoare la momentul depunerii contestației*).

Ținând cont de faptul că acțiunile judecătorului Lilia Țurcan de la Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, la moment nu au primit o calificare care s-ar încadra în prevederile art. 4 din Legea nr.178/2014, Plenul Colegiului Disciplinar apreciază contestația drept o chestiune fără o complexitate deosebită, care poate fi examinată în procedură scrisă.

În jurisprudența sa Curtea Europeană a recunoscut, că poate fi justificată renunțarea la ținerea unei ședințe în cauze care ridică aspecte cu un caracter limitat [*Allan Jacobsson împotriva Suediei* (nr. 1), pct. 49; *Valová, Slezák și Slezák împotriva Slovaciei*, pct. 65-68] sau chestiuni de drept fără o complexitate deosebită [*Varela Assalino împotriva Portugaliei* (dec.); *Speil împotriva Austriei* (dec.)]. Curtea a decis în repetate rânduri că, în acest domeniu, autoritățile naționale pot, ținând cont de cerințele de eficiență și economie, să renunțe la a se întruni în ședință, organizarea sistematică a dezbaterilor putând să constituie un obstacol în calea diligenței speciale necesare în domeniul securității sociale (*Schuler-Zgraggen împotriva Elveției*, pct. 58; *Döry împotriva Suediei*, pct. 41; a se vedea, a contrario, *Salomonsson împotriva Suediei*, pct. 39-40).

8. Plenul Colegiului Disciplinar reține că Hotărârea motivată a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 130/9 din 09 august 2024 a fost comunicată petiționarei la 22 octombrie 2024, fapt confirmat prin aviz de recepție.

Plenul Colegiului Disciplinar menționează că avocata Oxana Ivanov a depus contestație la 04 noiembrie 2024, astfel termenul de contestare a fost respectat.

9. Analizând temeiurile invocate în contestație și materialele administrate precum și Hotărârea motivată a Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar ce

se contestă, Plenul Colegiului Disciplinar reține că, în contestație, petenta nu a invocat careva circumstanțe noi, neverificate de Completul de examinare a contestațiilor și respectiv de Inspecția Judiciară, care ar servi drept temei pentru anularea Hotărârii contestate, conform căreia s-a constatat întemeiat de a respinge contestația declarată de avocata Oxana Ivanov împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 573s-732p/m din 25 iunie 2024 emise pe marginea sesizării depuse la 31.05.2024 asupra acțiunilor judecătorului Țurcan Lilia de la Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, prin care s-a constatat întemeiat că faptele expuse în sesizare nu întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute la art.4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor ne. 178 din 25.07.2014.

În fapt, Plenul Colegiului Disciplinar reține că, potrivit Fișei de repartizare repetată a dosarului penal emisă în P.I.G.D. Judecătoria Edineț, se confirmă că cauza penală de învinuire a lui Ixari Igor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin (3), lit e), art. 171 alin (1), art. 177 alin (1) Cod Penal, înregistrată la Judecătoria Edineț, cu numărul 1-23083344-28-1-12062023, pe data de 12.06.2023, a fost repartizată repetat la data de 29.01.2024 în mod automat-aleatoriu spre examinare judecătorului Lilia Țurcan.

Prin încheierea din 29.01.2024, a fost numită ședința preliminară pe cauza penală de învinuire lui Ixari Igor Victor în baza art. 189 alin (3), 171 alin (1), 177 alin (1) Cod Penal pentru data de 15 februarie 2024, ora 10:00. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, ședința de judecată a fost amânată pentru data de 04.04.2024, orele 10,15, pe motivul neprezentării în ședința de judecată a procurorului, părții vătămate și a avocaților.

La data de 04.04.2024, a avut loc ședința preliminară, în ședința de judecată s-au prezentat procurorul, partea vătămată, avocatul părții vătămate, inculpatul și avocații inculpatului Iurie Guriev și Oxana Ivanov. Instanța de judecată după consultarea poziției inculpatului, a acceptat participarea în procesul penal a avocaților Iurie Guriev și Oxana Ivanov pentru apărarea drepturilor și intereselor inculpatului Ixari Igor. În această ședință a fost începută cercetarea judecătorească, au fost cercetate probele acuzării, cu audierea părții vătămate și a martorilor acuzării, anunțându-se întrerupere a ședinței până pe 07.05.2024, orele 10,00, acordându-le termen părții apărării să prezinte probele în apărare, să asigure prezența martorilor apărării.

În ședința de judecată din 07.05.2024, s-au prezentat procurorul, partea vătămată, avocatul părții vătămate, inculpatul și avocații inculpatului Iurie Guriev și Oxana Ivanov, inculpatul repetat a confirmat că este de acord ca acești doi avocați să-i apere drepturile și interesele în cadrul acestui proces penal, ședința a continuat cu cercetarea probelor acuzării, audierea martorilor apărării, ulterior fiind examinat demersul procurorului privind prelungirea termenului măsurii preventive liberarea provizorie sub controlul judiciar în privința inculpatului.

Membrii Colegiului au audiat înregistrările audio a ședinței de judecată din 07.05.2024 și a fost determinată aprecierea că, în ședința de judecată la cercetarea probelor au participat ambii avocați ai inculpatului: Iurie Guriev și Oxana Ivanov, după încheierea audierii martorilor apărării, instanța de judecată a purces împreună cu participanții la proces la stabilirea datei următoarei ședințe. Președintele ședinței, Lilia Țurcan a propus mai multe date pentru ședință, însă deoarece în dosar sunt mulți participanți la proces, nu se putea identifica o dată și oră ca să poată prezenta toți participanții la proces, a fost stabilit data următoarei ședințe pentru 06.06.2024, orele 10,00, la ce avocata Oxana Ivanov a obiectat, anunțând că este ocupată în alt proces la data și ora respectivă. Ulterior, a fost examinat demersul procurorului privind prelungirea termenului măsurii preventive controlului judiciar în privința inculpatului, în ședință de judecată au participat procurorul, partea vătămată, avocatul părții vătămate, inculpatul și avocatul inculpatului Iurie Guriev, fapte confirmate prin înregistrările audio a ședinței, procesului-verbal al ședinței și încheierea Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 07.05.2024 privind prelungirea măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar în privința inculpatului Ixari Victor.

Membrii Colegiului Disciplinar, au apreciat, că privitor la alegațiile avocatei Ivanov Oxana, precum că, judecătorea Lilia Țurcan cu intenție a încălcat prevederile art. 17, 66, 69, 293, 294 ale Codului de procedură penală, care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, încălcarea dreptului la apărare a inculpatului la examinarea demersului procurorului privind prelungirea măsurii preventive – liberarea provizorie sub control

judiciar, acestea nu și-au găsit justificare, or, se confirmă cu certitudine că inculpatul a fost asistat de avocatul Iurie Guriev, asigurându-i apărarea la examinarea demersului procurorului privind prelungirea măsurii preventive și a fost asistat de doi avocați acceptați de inculpat la examinarea cauzei penale. A ținut de diligența avocatului de a părăsi sala de judecată în condițiile în care era preconizată examinarea demersului privind măsura preventivă. Avocat Ivanov O. a fost informată despre examinarea planificată, însă conștient nu a rămas la ședință. S-a stabilit că la momentul întreruperii ședinței de judecată și până la examinarea demersului procurorului, avocata Oxana Ivanov, a ieșit din sala de ședință și nu a mai revenit pentru a participa la examinarea demersului procurorului, deși, avocata cunoștea despre faptul că după cercetarea probelor acuzării și audierea martorilor apărării va fi examinat demersul deoarece această chestiune a fost pusă în discuție până la începerea continuării cercetării judecătorești, fapt probat prin înregistrările audio a ședinței de judecată.

Privitor la invocarea precum că, judecătoarea Lilia Țurcan, a manifestat o atitudine nedemnă față de avocatul inculpatului Oxana Ivanov, precum că, manifestată prin aroganță și nemulțumirea „alegerii avocatului din Chișinău”, de către inculpat, intervenind o situație tensionată la data numirii ședinței de judecată, urmată de amenințări și afirmații discriminatorii cum ar fi „am să vă arăt eu vouă; da tare mi-a trebuit mie în dosarul acesta avocat din Chișinău; nu mă interesează, se stabilește ședința de judecată și atât, ulterior în coridorul judecătoreiei, judecătoare în prezenta clientului meu și al fiului său, a comunicat luați și vă liniștiți avocatul vostru că să nu m-i frece ea mințile că am să va arăt eu vouă”. În procesul de verificare a cauzei, audierii înregistrărilor audio a ședințelor de judecată, nu s-a constatat asemenea comportament din partea magistratului și nici expresiile invocate de autorul sesizării. Totodată nici autoarea contestației nu a prezentat probe în probarea acțiunilor pretins ilegale ale judecătoarei Țurcan Lilia.

Plenul Colegiului disciplinar consideră că alegațiile petentei și pretensele abateri exced sfera răspunderii disciplinare. Astfel, că în exercitarea atribuțiilor, judecătorii beneficiază de libertatea neîngrădită de a soluționa cauzele în mod imparțial, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și propriile aprecieri, neafectate de rea-credință.

Concomitent, Plenul Colegiului disciplinar consideră că Completul de examinare a contestațiilor corect a subliniat că maniera în care a acționat completul judiciar în vederea punerii în executare a dispozițiilor legale nu poate fi apreciată, ca fiind o încălcare sau o restricție a părții recurente de acces la justiție.

În context, relevanță au prevederile **art. 13 alin. (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească**, care expres stipulează că, *imixtiunea în înfaptuirea justiției este interzisă. Exercitarea de presiune asupra judecătorilor cu scopul de a împiedica judecarea completă și obiectivă a cauzei sau de a influența emiterea hotărârii judiciare atrage răspundere contravențională sau penală conform legii.*

Totodată, potrivit **art. 1 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544**, *puterea judecătorească se exercită numai prin instanța judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri. Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfaptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.*

Potrivit **Principiilor de la Bangalore cu privire la conduita judiciară**, „judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și sub ce motiv”.

În **Recomandarea CM/Rec(2010)12 către statele membre cu privire la judecători**: independența, eficiența și responsabilitățile, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit că: 22. *Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în*

parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale”.

Din aceste considerente și în baza prevederilor enunțate supra nu pot fi reținute alegațiile petentei din contestare precum că Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr. 130/9 din 09 august 2024 este una neîntemeiată fiind pasibilă de casare.

Potrivit principiilor generale ale dreptului, nimeni în afara instanțelor judecătorești în ordinea și procedura stabilită de lege, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legalității și temeiniciei încheierilor, hotărârilor emise.

Totodată, în **Avizul nr.18 (2015) privind poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă**, CCJE a afirmat că sarcinile de interpretare a legii, de analizare a probelor și de evaluare a faptelor, îndeplinite de un judecător pentru a soluționa cazurile, nu trebuie să dea naștere la răspunderea judecătorului, decât în cazuri de rea-credință, intenție, culpă sau neglijență gravă dovedită.

Potrivit **HCC12/2017 din 28.03.2017**: „**68.** Curtea reține că simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală **sau disciplinară**, chiar și în caz de neglijență ordinară. Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Răspunderea civilă (sau penală) poate limita discreția unui judecător de a interpreta și de a aplica legea. Prin urmare, răspunderea judecătorilor nu trebuie să se extindă asupra interpretării legale pe care o adoptă în procesul de examinare judiciară. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau răspundere civilă. **69.** Curtea reține că, deși există un anumit element de discreție la interpretarea legilor, stabilirea faptelor și aprecierea probelor, **intima convingere a judecătorului urmează să opereze în limita cadrului legal. Intima convingere a judecătorului în luarea unei decizii nu are sensul unei simple opinii subiective a judecătorului, ci acela al certitudinii dobândite de acesta în mod obiectiv, pe bază de probe indubitabile.** **79.** Curtea menționează că **independența judecătorească impune condiția ca judecătorii să fie protejați de influența din partea altor puteri ale statului și ca fiecare judecător să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual.** Prin urmare, deciziile eronate trebuie să poată fi corectate prin intermediul căilor de atac și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a judecătorilor. Or, rolul căilor de atac este anume de a îndrepta eventualele greșeli ale instanțelor inferioare. În calitate de excepții, pot servi doar cazurile în care, în procesul de luare a deciziilor, judecătorii au acționat cu rea-voință sau au admis o omisiune gravă. Aceeași opinie este împărtășită de către Comisia de la Veneția. **89.** Curtea reiterează că judecătorii potrivit principiilor internaționale privind independența judecătorească, nu pot fi trași la răspundere penală pentru (1) erori judiciare **care nu implică reaua-credință** și (2) diferențe în interpretarea și aplicarea legii. Remediu principal pentru corectarea acestor greșeli este exercitarea căilor de atac, iar casarea unei hotărâri de către instanțele superioare nu înseamnă în mod automat că judecătorul nu a acționat într-un mod profesionist.”

Independența judecătorului impune și condiția protejării lui de orice influențe, amenințări, să beneficieze de libertate profesională în interpretarea legii, în evaluarea faptelor și aprecierea probelor în fiecare caz individual, dar nu în dependență de alți factori, de presiuni, diverse critici, etc.

Tot în acest sens, judecătorul în procesul judecării cauzei trebuie să decidă liber, fără influență, presiune sau amenințarea, iar concluziile, opinia care și-o formează la efectuarea

justiției nu poate fi cenzurată, decât în ordinea căilor de atac ordinare și/sau extraordinare prevăzute de lege, dar nicidecum nu în cadrul unei verificări disciplinare.

Prin urmare, Plenul Colegiului disciplinar concluzionează că, Completul de examinare a contestațiilor și respectiv inspectorul-judecător corect și multiaspectual au cercetat sesizarea. Astfel, Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor de a respinge contestația împotriva deciziei inspectorului judiciar de respingere a sesizării petentului este motivată și fundamentată pe prevederile legale coroborate cu circumstanțele de fapt ale speței.

Este de menționat că în speță nu se atestă faptul că judecătoria Țurcan Lilia ar fi încălcat o careva normă imperativă. Judecătoria a acționat conform atribuțiilor funcționale. Participanții la proces au dispus de posibilitatea nestingherită de a participa la proces, avocata Oxana Ivanov a participat în ședința de judecată atât timp cât a considerat necesar. La fel în speță nu se identifică încălcarea drepturilor și libertăților cărorva persoane.

Plenul Colegiului disciplinar susține că pentru a reține săvârșirea unei abateri disciplinare, necesită stabilit dacă abaterea disciplinară este prevăzută de lege, dacă în acțiunile judecătorului sunt întrunite elementele constitutive ale acesteia, inclusiv în special latura obiectivă și subiectivă, iar în lipsa unui dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu există și nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a judecătorului.

Concomitent, se atestă că, în acțiunile judecătorului vizat în sesizare și respectiv în contestare nu s-a constatat acțiuni ce ar putea fi considerate fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură, încât să afecteze încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora.

De altfel, Plenul colegiului disciplinar menționează că tragerea judecătorului la răspundere disciplinară devine posibilă drept consecință a exercitării atribuțiilor cu rea-credință sau neglijență gravă, situație ce nu se atestă la caz.

Totodată caracterul intenționat și neglijența gravă reprezintă o condiție sine qua non pentru tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului în temeiul art. 4 alin. (1) al Legii nr. 178, circumstanțe care în speță lipsesc.

Prin urmare, Plenul Colegiului Disciplinar reține că, atât Inspectia judiciară, cât și Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar, corect au analizat și interpretat circumstanțele faptice invocate de autorul sesizării și al contestației și au reținut că aceste fapte nu fac obiectul contenciosului disciplinar, fiind emisă o decizie și o hotărâre legală și întemeiată, argumentele expuse în decizia contestată fiind reținute și asumate și de către Plenul Colegiului disciplinar, nefiind combătute prin contestația depusă.

10. În corespundere cu dispozițiile art. 35 alin. (2) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, hotărârile plenului colegiului disciplinar se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

Având în vedere cele expuse și urmare a exprimării votului membrilor prezenți la ședință, Plenul Colegiului disciplinar cu 5 (cinci) voturi „pro” și 0 (zero) voturi „împotriva” respinge contestația depusă de avocata Oxana Ivanov împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 130/9 din 09 august 2024.

11. În conformitate cu art. 28, alin. (3), lit. b) și 35 din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Plenul Colegiului disciplinar

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. **Se respinge** contestația depusă de avocata Oxana Ivanov împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 130/9 din 09 august 2024, emisă în privința acțiunilor judecătorului Țurcan Lilia de la Judecătoria Edințe, sediul Dondușeni.

2. Se menține fără modificări Hotărârea Completului de examinare a contestațiilor nr. 2 al Colegiului disciplinar nr. 130/9 din 09 august 2024.

3. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 15 zile de la data primirii copiei Hotărârii motivate.

4. Copia prezentei Hotărâri se expediază spre informare persoanelor vizate și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

**Președintele ședinței Plenului
Colegiului Disciplinar**

Lucia Bagrin

Membrii: /semnăturile/

Valentina Stratulat

Lilia Potînga

Vladislav Schibin

Sergiu Beșliu